

kazni, ker je ravnal res v silobranu. Dokazana je popolna nedolžnost Dolinšek Franca.

Plaz iz kamenja je podsul pri Krškem 10letnega Drageca Ovsenjak. Po prepeljavi v bolnico je dečko izdahnili.

Zanimiva ugotovitev. Ime avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga priča, da so morali biti njegovi predniki Slovenci. Kancelarjev stari oče in mati sta bila zavedna koroška Slovenca. Stari oče je bival pred smrtjo stalno v Pliberku, kjer je bil celo osovražen radi svoje slovenske narodnosti pri Nemcih in nemškutarjih.

Zrušenje trgovcev za mesto Maribor javlja, da bodo trgovine v Mariboru na praznik dne 8. septembra samo dopoldne odprte.

Nič ji ne pomaga, če se še bolj drži in skriva — umazanost v perilu. Bela in gosta pena **Zlatorog-ovega mila** jo gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpije nič ne pomaga: Kdor hoče poceni prati in imeti belo in duhteče perilo, mora prati z **Zlatorogom!** V **Zlatorogu** tiči vsa tajna in umetnost, imeti snežno belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z **Zlatorogovim milom** in kmalu bota nerazdružljiva prijateljica. **Zlatorogovo milo** je res dobro in — domače. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu, vedno izrecno le **Zlatorogovo milo!** 847

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupite razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobiček gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnjska knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Hermes enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva, Maribor, Zrinski trg, vpišuje dnevno. Zahtevajte prospekte. 687

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabemu želodcu, leni prebavi, črevesnem zagačenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, srbečici, oporišču, osvobodí naravna »Franc Jožefova« voda telo vseh nabavnih strupov gnílobe.

Obžalovanja vredni slučaji.

Obešenega so našli v Črni na vratih pokopališčne kapele 57letnega rudarja Ignacija Orešnik, ki je delal 37 let kot rudar.

Žrtev požigalčeve roke je postalo 15. avgusta zvečer na Spodnji Polskavi lepo urejeno gospodarsko poslopje g. Kobana. Za požig si je izbral hudoba nalašč praznik, ko je bilo mnogo gasilcev iz sosednih vasi in krajev odsotnih.

Žrtev v noči podir knjenega požara je postalo gospodarsko poslopje Antona Bombeka, posestnika v Starošincih, občine Cirkovce pri Pragerskem. Z delne zavarovalnino krita škoda znaša 30.000 dinarjev.

Smrtno nevarne poškodbe sta prizadela dva neznanca v noči v vasi Gradisce pri Leskovcu v Halozah Jakobu Topolovcu, pos. sinu. Napadeni je dobil tako opasne poškodbe, da ni za prevoz v bolnico in je njegovo stanje obupno.

Pod vlak. V Zagradu pri Celju je povozil vlak 62letno služkinjo Katarino Stegenšek iz Spodnje Hudinje. Starka je umrla po prevozu v bolnico.

Umor. V vasi Gošič, občina Begunje nad Cerknico na Kranjskem je bila umorjena v noči od 16. na 17. avgusta 80letna vdova Marija Tekavec. Do tega umora je prišlo, ker je motila starka tatu njenih hrušk.

Obračun s smrtnim izidom. Na nočnem povratku iz gostilne sta pričela delavca: 26letni Stanko Šeliga in 37letni

Francija izganja rudarje iz Poljske ki morajo zapustiti francoski rudokop v Escarpelle, v od žandarjev zastraženih vagonih.

Ogromni skupni grob iz predavnine.

Ob izlivu ruske reke Lene, dva dni hoda od pokrajine Bulun, ki se razprostira ob najbolj severnem koncu Sibirijske, so odkrili ribiči pred kratkem ogromno pokopališče mamutov (izumrla žival, ki je bila podobna slonu), ki je največje, kar so jih odkrili doslej. Tamkaj najdene predzgodovinske živali so ležale v močvirju, ki se je letos radi izredne vročine raztalilo, kar se gotovo ni zgodilo bogznanj koliko tisoč let. Led je trupla mamutov tako dobro ohranil, da se je držalo kosti še celo meso, ki je seve pričelo razpadati, ko so ga pregreli soln-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

K večnemu počitku niso mogli biti skriti v ugašlem ognjeniškem žrelu navadni Indijanci, pač pa kralji, knezi ali višji duhovniki ter sploh imenitniki. Po šegi Aztekov zadnja počivališča njihovih mogotcev niso bila brez okraskov in brez dragocenih daril pokojnemu. Grobnice kraljev Aztekov so bile prave zakladnice in tako je moralo biti prvotno tudi v tem slučaju.

Kedo je iztaknil to grobnico? Kedo jo je oropal do edinih ostankov človeških kosti? Ti dve vprašanji sta begali po naših glavah, ko je uganil Jack Stackleton naše misli in razlagal:

»Mehika je bila vendar od prvega zavojevalca Cortesa do današnjega predsednika Callesa torišče revolucij, pobojev ter pokoljev od zgoraj navzdol. Finančno stanje Mehike je bilo, kar se tiče državne blagajne, vedno pod ničlo. Če hoče kedo yprizarjati krvave revolucije, rabi za to

6 dobro plačano vojaštvo, orožje ter municijo. In vsega tega je bilo v Mehiki vedno dovolj. Razni mehiški predsedniki, generali in tolovajski poglavarji, ki so se pulili ter grizli na smrt za vladni prestol, so izdajali za prekucije pravo zlato. Zastonj in za nič vreden papir ne bo nikdo nosil življenja na trg za kakega trinoškega generala sumljivega izvora. Ali ne leži kot na dlani, da so se vršili najbrž vsi številni mehiški prevrati s pomočjo zlata in dragocenosti iz azteških grobnic, ali bolje izraženo: zakladnic! Tudi v to ognjeniško žrelo je segel pred nami z roparsko roko kak mehiški prekucuh in si je natrpal žepe s suhim zlatom za krvavi ples med sorojaki.

Vsi smo pritrdili Jacku, saj tako se je gotovo tudi zgodilo, ker se nahaja otok ne daleč od mehiške obali. Vsekako smo došli prepozno in smo se morali zadovoljiti s tem, da smo poslali po fotografa, ki je posnel žalostne preostanke nekdanjega azteškega bogastva. Fotografirali smo tudi precej dobro ohranjene napise v nam neznanih slikah ter vijugah, da jih bo prečital pozneje kak vseučiliščni učenjak.

Pregledali smo pred odhodom še enkrat iz-

Leopold Malni v Ljubljani iz ljubosumnosti krvav obračun. Najprej je prizadjal Šeliga Malnu tri krvave rane, nato je Malni potegnil nož in je prerezal Šeligu na vratu žilo-odvodnico. Zadet se je zgrudil mrtev, Malni se je javil sam policiji.

*

Slovenska Krajina.

Črnučci. Dne 16. avgusta je bilo pri nas premovanje goveje živine. Ves program se je izvršil slovesno in lepo. Ves čas premovanja je igrala naša domača godba na pihala. Živine, posebno krav, je bilo veliko in nekatere zelo lepe. Banska uprava je v ta namen dala na razpolago nekaj nad 5000 Din. Prvo nagrado je dobil tuk. cestni nadzornik g. Cigan za svojo lepo kravo. Seleksijsko društvo je po premovanju priredilo v gostilni Bauer banket za povabljenе goste, katerega so se udeležili g. Venko in ostali banški zastopniki, kmetijski referent g. Lipovec, srezki živinozdravnik g. Sok s sinom, g. Mikuž, domači predsednik občine in še drugi. Hitro je ob sviranju godbe minil lepi večer. — Prosvetno društvo je imelo dne 12. t. m. po doglem času obč. zbor, katerega se je pa udeležilo zelo malo članov. Izvoljen je bil novi odbor in sicer za predsednika trgovec g. Žerdin Martin, ki je društvo predsedoval tudi pred razpustom. — Na Srednji Bistrici smo dobili novega mizarja Glavač Otona, ki je naš naročnik. — Ljudje dobivajo položnice za davke. Nekateri pod nobenim pogojem ne bodo mogli plačati davkov. Lansko leto si je marsikdo odtrgal od ust in je prodal nekaj žita za davek. Letos pa je bilo žita zelo malo in če kdo nima niti za sol, je jasno, da tudi davkov ne more plačati. Naši ljudje so vedno redno plačevali davke, če so le količkanj mogli, letos pa pravijo, da jim naj vzamejo otroke. Nekaj se mora narediti, ali dvigniti cene živini in kmečkim pridelkom, ali se pa naj nekaj davkov odpíše. Človek, ki je gospodarsko uničen in skoraj obupan, je pripravljen na vse, tudi na najhušje. Tega bi se naj zavedati tudi tisti, v čigar rokah je usoda naših kmetov. Če je struna prenapeta, počli.

VSEM JOŽICAM IN JOŽEFOM!

Ali ste kedaj že kaj storili v čast svojemu patronu sv. Jožefu? Zdaj imate prav lepo priliko za to, ko vas prosi predstojništvo cerkve sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru, da pomagate pri popravilu te cerkve, ki ji sicer grozi razpad. Popravila so tako nujna, da jih tudi v tem času krize ni več mogoče odlagati. Sv. Jožef naj vam povrne vse, kar boste storili za njegovo cerkev. Za vse darovalce se bodo stalno služile tudi sv. maše v tej cerkvi. Priporoča se cerkev sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru.

Razno iz Slovenske Krajine. Pretekli teden se je pripeljalo k nam 35 izletnikov od Sv. Jurija ob južni žel. ter so si ogledali kmetijsko šolo v Rakičanu, semenogojiško postajo v Beltincih ter lepo živino, čebelnjake in kmet. orodje v Nedežici pri g. Bakanu, nakar so se odpeljali v Turnišče, kjer so imeli pripravljeno kosilo. Druga ekskurzija pa je prišla dne 13. t. m. iz Jarenine in okolice, okrog 30, pod vodstvom tamk. mil. g. kanonika. Te so bolj zanimali kraji, zato so si ogledali kmet. šolo v Rakičanu, Soboto, po g. Plečnikovem načrtu zgrajeno cerkev v Bogojini in ostale kraje Prekmurja. Toda radi slabega vremena so se slednji najbrž bolj slabo počutili. Želimo, da taki izletniki še radi pridejo med nas, ker se edino na ta način lahko natančneje spoznamo!

Turnišče. Prejšnji četrtek dne 9. t. m. se je pri nas vršil glavni živinski sejem. Na sejem so prignali mnogo živine, a kupci so jo prodali za sramotno nizko ceno. Kmetje bi živino radi prodali, ker imajo radi sušnega leta le malo krme. — Isti teden se je pri nas vršilo kopunjenje petelinov, kar je še pri nas novost. — V sredo na praznik Marijinega Vnebovzetja smo imeli pri nas največje prošenje v letu. Na prošenje je prišlo tudi več romarjev, da so se poklonili nebeški Materi. Slovesno sveto mašo je opravil g. Koren. On je tudi pridigal. Ljudje so ga pozorno poslušali ter so se čudili njegovi korajžji, kajti pred enim mesecem

je Bogu daroval prvo daritev, sedaj pa je že domačemu ljudstvu pridigoval. Govoril je o smrti ter o Materi božji. Njegove vznešene besede so na vernike napravile globok vtis.

Turnišče. Dne 15. avgusta, na praznik Marijinega Vnebovzetja, je naša gasilska četa pod pokroviteljstvom sreskega načelnika dr. Kratina nad vse slovesno proslavila 10letni jubilej svojega obstoja in to s sledečim sporedom: Na predvečer proslave so gasilci v spremstvu godbe odkorakali na pokopališče h grobovom pokojnih tovarišev. Tam je g. predsednik Litrop, sedanjí župan, po pozdravnem govoru predal besedo g. poveljniku Gorkoš Štefanu, ki se je v globokem govoru spominjal pokojnih tovarišev gasilcev in blagopokojne botre brizgalne gospe Margite Rono, ki so vsi morali v prerani grob po večno plačilo za svoje zemeljsko delo. Ob njegovih globokih besedah se je marsikatero oko crosilo ter napolnilo s solzami, zlasti oči pokojnikovih sorodnikov. Govornik je omenjal, da pokojnim ne morejo dati drugih darov, kakor sveže cvetlice in tople molitve. Po govoru so položili štirim pok. tovarišem in botri na grobove vence ter so pevci zapeli »Vigred se povrne« in »Gozdič je že zelen«. Tudi godba je zaigrala. Na večer istega dne se je po trgu vršila hakijska, ki je v Turnišču doslej bila najbrž edina. Po hakijski se je v »Centralni gostilni« vršila slavnostni občni zbor. Dobro in izčrpno poročilo 10letnega dela je podal g. Gorkoš. Ob koncu govora je govornik vzkliknil kralju in domovini. Vsi navzoči so se z glasnim vzklikanjem pridružili svojemu poveljniku in s tem izrazili svojo zvestobo in vdanost kralju in domovini. Na glavni dan proslave pa je bila v jutranjih urah budnica in nato sprejem bratskih čet. Okrog 9. ure pa je prispel pokrovitelj proslave g. sreski načelnik dr. Kratin, katerega so pri cerkvi prav svečano sprejeli. V ime-nu gasilcev ga je pozdravil ter se mu zahvalil za obisk in naklonjenost g. predsednik in župan turniške občine g. Štefan Litrop. Z vidnim zadovoljstvom se je g. sreski načelnik za pozdrave zahvalil ter žel odobravanje za pri-srčne besede. Ob desetih so bile združene gasilske čete pri slovesni službi božji, po maši pa so se vrnile pred gasilni dom in od tam na vrtno veselico, ki so jo gasilci priredili pri

ropano grobniško dvorano. Pri zadnjem ogledu je zadel zdravnik na več lukenj, ki so vodile še globokeje v notrajnost ugaslega ognjenika. Novo odkrite odprtine so nas zopet podžgale v upu: Kaj, če je pod prvo grobnico še druga in morda nedotaknjena?

Brž so me spuščali po vrvi z že prej ome-njeno jamsko opremo. Luknja je bila dolga, ozka kakor kak dimnik in je bilo prosto gibanje v njej precej omejeno. Z nogami in telesom sem lomil pri prodiranju peščenec, ki je torkljal po votlini navzdol pred menoj in štrbunkal v globo-kejšo vodo. Odkod voda na sredini žrela? Ko bi se spuščal v kapniško jamo iz apnenca, bi moral slej ali prej priti do vode. Ognjenik, peščenec in na dnu voda — te uganke niso šle v račun mo-jim dotedanjim izkušnjam. Glasni štrbunki v vodo so me opominjali, naj bom previden pri nadaljevanju pota, da kje ne utonem pri iska-nju starih zakladov v zagonetnem podzemelj-skem jezeru. Nalašč sem prožil kamenje, da sem iz njegovega štrbunkanja sklepal na bližino vodnega bazena. Navzgor sem telefoniral novo odkritje in jih prosil, naj me spuščajo prav pre-

vidno, ter počasi, da ne zaidem v vodno past, iz katere bi ne bilo izhoda.

Še par metrov globokeje . . . Zabingljal sem prosto na vrvi in z nogami sem lahko klatil ne-ovirano okrog. Spuščal sem se v večji prostor, ki je bil napolnjen z vodo. Še meter nižje in v oči mi je buknila od dveh strani dnevna svet-loba. Visel sem le na vrvi brez vsake opore za roke in noge. Sedaj sem se ozrl pod se, kam in kako globoko še moram, da bom presodil obseg in površino vode. Pogled v globočino je mene tirolskega orjaka po telesu pretresel od nožnega palca do temena. Kar sem zagledal pod seboj, me je trenutno tako iznenadilo ter prestrašilo, da sem zaklical v telefon, naj me takoj izvlečejo.

Pod menoj je mrgolelo krokodilov — velikih ter majhnih, ki so vsi odpirali na stečaj strašna žrela, ko se jim je bližala od stropa neznana prikazen. Na dnu ognjeniškega žrela, kar se tiče njegove iznadvodne površine, je bilo v izdolbini v vulkanski stožec morje, ki se je pretakalo sko-zi hrib od dveh strani. Zelo prostorna votlina je bila od sonca razsvetljena, da je bilo v njej svet-lo kakor zunaj na prostem. A odkod grozni kro-

čni žarki. V tem slu-čaju gre za okostja ve-likanskih ter odraslih živali, ki morajo biti po sodbi strokovnja-kov stara 50 tisoč let. Vsi znaki kažejo, da je poginila čreda ma-mutov vsled nepriča-kovane nesreče. Par prednjih zobov ali okljev, kakor jih ima slon, od enega mamut-bika tehtal 170 kg. Naj-dena okostja bodo raz-delili na razne ruske muzeje.

==

Najboljša pridiga za mir so naslednje šte-vilke.

Mednarodni delovni urad v Ženevi je izdal novo statistiko o voj-nih izgubah. Po tej statistiki je na bojnih poljih sodelovalo 70 milijonov ljudi, več

g. Balažiču. Godba je navdušeno igrala pozno v noč in hvalevredno je to, da ni bilo nobenih preprirov. Gasilski četi v Turnišču prav iskreno čestitamo k njeni posrečeni proslavi ter iz dna srca kličemo: Le korajžno naprej v delu za blagor bližnjega!

Lendava. Pred dvema tednoma smo na tem mestu pomotoma poročali, da je pri nastalem požaru pri g. Nemethyju bilo škode 500 do 600 Din. Resnične škode je bilo 5000 Din.

Državna meja. V sredo dne 15. avgusta je bila na državni meji ustreljen neki švercar, katerega imena še danes ne priobčujemo, ker to storimo šele v prihodnji številki.

Škofijski evharistični kongres.

Priprave so v polnem teku in se pričakuje od vseh strani izredno velika udeležba. Tako so nekatere precej oddaljene župnije že prijavile procesije s tisoč in več udeleženci. Iz neke župnije se je prijavilo 300 kolesarjev na okrašenih kolesih, zopet druge župnije pripravljajo skupine jezdecov. Priidejo pa naj le dobro izurjeni jezdec na konjih, ki se ne bojijo godbe.

Preč. župnijski uradi so dobili te dni podrobna navodila v okrožnici tako glede prijave udeležencev, kakor glede posameznih skupin. Ponovno se opozarja, naj bodo prijave pravočasne, da bo mogoče urediti promet na železnici.

Posebno slikovite bodo skupine jezdecov in kolesarjev v procesiji, ki bodo tvorili začetek in zaključek procesije. Radi enotnosti naj bi imeli vsi bele srajce. Ministranti naj prinesejo seboj rdeče ministrantske obleke in zvončke. Tudi belo oblečene deklice bodo tvorile posebno skupino v procesiji v bližini Najsvetejšega.

O polnoči od 7. na 8. septembra bodo v vseh župnijskih cerkvah polnočnice. Pripravlja se tudi slovesna razsvetljava Slomškovega trga in stolnice.

Knjižica »Zborna maša s petjem« je pošla, bode pa v prihodnjih dneh izšla

nova naklada, tako da bodo do nedelje lahko dobili knjižico vsi, ki jo žele. Naročila naj se pošljejo takoj. Tudi znaki so v izdelavi ter bodo razposlani pravo-

časno, tako da bodo jih vsi lahko pravočasno prejeli. Tudi te treba takoj naročiti, da ne bo kakke zakasnitve. Cena se je določila na 1 Din za znak.

Žalostno poglavje.

Ko se ob nedeljah in praznikih zbira verno ljudstvo k sv. maši, se pač najdejo med njimi tudi taki, ki gredo tje le za to, da pridejo do tega ali onega znanca, s katerim se pred cerkvijo pogovore, in vsi odidejo v gostilno. Žalostno je to dejstvo, pa vendar vredno, da se omeni. Smo se že morali privaditi tistim »velmožem«, ki so med pridigo in sv. mašo stopicali okrog cerkve. Sedaj pa moramo beležiti najžalostnejše dejstvo. Naša dekleta — sicer jih še ni veliko, pa slaba stvar se razpase — ki se imajo za »boljšo družbo«, postajajo izven in okrog cerkve! Vsakega, ki gre mimo — fanta ali dekleta — oberejo do kosti, se jim posmehujejo, ker gredo v božji hram.

Naša dekleta, prej ali slej matere in vzgojiteljice vernega in poštenega rodu, kot take središče duhovnega družinskega življenja, ki naj bi učile svoje otroke, ki komaj oblikujejo prve besede, moliti in častiti Stvarnika, zgubljajo smisel za bistvo svojega vzvišenega poslanstva.

V prejšnjih časih so matere vzgajale otroke v strogem katoliškem duhu. Še danes se to vrši, dasi so socialne razmere tako težke, da pod bremenom vsi omahujejo. Kaj bo pa v bodoče? Današnja neurejenost se bo po naravnih zakonih, ki jih ne spreminjajo kemiki in izumitelji, spet uravnala na svojstven način, za katerega nihče določno ne ve. In to mora priti kmalu! Takrat bodo današnja dekleta nositeljice vsega bla-

goslova za družino — ali morda prokletstva!

Z dvomom in bolestjo gledamo v bodočnost in se pripravljamo na njo; pa nas dirnejo žalostna dejstva: vera naših deklet gineva. Slab tisk, knjige, časopisi, uničujoča mestna kultura nagote, nesmiselno žensko gibanje pod učenim imenom »emancipacija«, ki na shodih govori o protinaravnem življenju, slaba družba, tovarne itd. vse to nam je pokvarilo duševnost naših deklet. In treba bo vseh sredstev in naporov, da obvarujemo še nedolžna srca. Zdravemu človeku, ki — na deželi — ves teden dela, bodisi doma ali na polju, ni treba kulture telesa, temveč kulture duha! Onim dekletom, ki stoje zunaj cerkve, je pred kratkim neki pridigar zaklical: »Zunaj stojijo tatovi, goljufi in nečistniki!«

L. C.

*

Gorja Sv. Kungota. Dne 26. avgusta priredi tuk. katoliško prosvetno društvo veličastno zgodovinsko igro »Junaška deklica« (Ivana d'Ark) v petih dejanjih z živo sliko. Prisrčno vabljeni od blizu in daleč!

Hoče pri Mariboru. Vsem ljubiteljem slovenske pesmi se obeta v nedeljo dne 26. avgusta izreden užitek. Na dvorišču dekanijekega dvorca se bo vršil namreč ob treh popoldnejski koncert bogate vsebine. Nastopili bodo kar trije pevski zbori in sicer iz Cirkove, St. Janža in Hoč. Večina pesmi odpojejo vsak zase, nekaj pa skupno. Vsi iz bližnje in daljne okolice se opozarjajo, da tega dogodka nikakor ne prezrejo. Po koncertu bo vrtna veselica. V slučaju, da bi v nedeljo popoldne deževalo, se koncert preloži na naslednjo nedeljo dne 2. septembra. Naj živi slovenska pesem!

Sv. Trojica v Slov. goricah. V nedeljo dne 26. avgusta priredi mladeniška Marijina družba ob treh popoldne v samostanski dvorani lepo in zelo poučno igro »Na dan sodbe«. Pri-

nego polovica od teh je bilo mrtvih, ujetih ali ranjenih. Zdravih ali prično zdravih se je vrnilo takoj po vojni 34 milijonov domov in žal so se pri velikem odstotku teh še le pozneje pokazale posledice prebitega trpljenja. Na frontah je bilo ubitih 10 milijonov ljudi, vsak sedmi možki je plačal neposredno svetovno vojno s svojim življenjem — skoraj vsaki deseti se je vrnil domov pohabljen, slep, brez kakšnega uda. Ranjenih je bilo še 14 milijonov ljudi, a brez tako groznih posledic. 6 milijonov ljudi je bilo ujetih ali so izginili. Med izginulimi je šte- ti gotovo še kakšna 2 milijona med mrtve,

ki so bili in to prav majhni ter veliki, na samotnem otoku, mi je še bila uganka, ko so me vlekli navzgor.

Srečanje s krokodili ni začudilo tovarišev, saj jim jesaj jim je bila kot Amerikancem ta ostu- zen nekaj bolj vsakdanjega. Naglo so si razložili zagonetko: Zakaj mešanica velikih ter majhnih?

Krokodile ali aligatorje imenujejo v Mehiki kajmane. Po tamošnjih rekah je te grdobe vse polno. Kajman je kakor afriški ali indijski krokodil presneto nevaren človeku in živalim. Radi tega jih Mehikanci preganjajo, kolikor morejo, da bi vsaj zajezili njih razmnožilno silo. Žival se pa že po prirojenem nagonu skuša očuvati pred iztrebljenjem in radi tega si poišče za izrejo naraščaja samotne in povsem mirne prostore. In med mehikanska zatočišča krokodilskih mladičev spada tudi ta vulkanski otok, ki ni daleč od mehikanske obali in kajmani lahko nemoteno preplavajo razdaljo. Družba starih in mladih v skupni votlini znači, da so prišle odrasle samice obiskat svoja gnezdišča in bodo odpeljale lepega dne naraščaj z otoka proti izlivom mehikanskih rek.

Jack Stackleton, ki je veliko potoval ob severnoameriškem veleotoku Mississippi, v katerem je polno krokodilov, in po Braziliji in ob tamošnji največji reki Amaconas, je dodal zgorajnemu pojasnilu še naslednje:

Otok Marajo leži ob izlivu reke Amaconas v morje. Otok tvori planjavo, ki obsega 10.000 kv. km in je last veleposesnikov in živinorejcev iz Brazilije. Na otok Marajo gonijo radi izborne paše številne goveje črede.

Otok Marajo tvori posebnost, ker je tamkaj krokodilov, kakor menda nikjer drugje na svetu. Golazen ni nevarna v suhi dobi, katero prepi, pač pa v deževnem času, ko se spremenijo vse nižave na otoku v eno samo jezero in se umakne živina na višje ležeča mesta. Po narašlih potokih ter lužah se zaženejo krokodili za govedo, katero napadajo in si izbirajo predvsem mlade živali. Posebno jim gredo v slast kravji vimeni. Neprestano gladni krokodili uničijo na leto na tisoče goveje živine in je škoda zelo občutna. V deževnem času so pastirji napram krokodilom brez moči. Žival je tedaj živahna in se kreta po vodovju z izredno naglico. Maščevanje

jatelj poštenega razvedrila pridite, ne bo vam žal! — Odpor.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Naš cerkveni pevski zbor priredi v nedeljo dne 26. avgusta znano lepo igro s petjem »Revček Andrejček«. Pevski zbor zapoje nekaj novih pesmi. Vabimo sode in domačine k tej lepi prireditvi. Začetek ob treh popoldne.

Središče ob Dravi. Katoliška akcija je priredila pretečeno nedeljo dne 12. avgusta krasno uspelo dekliško zborovanje. Udeležila so se dekleta vseh župnij velikonedeljske dekanije. Popoldne se je vršila slovesna služba božja, ki jo je daroval g. stolni dekan Cukala iz Maribora, kateri je imel tudi pridigo. Navzočih je bilo 9 duhovnikov. Popoldne se je zborovanje nadaljevalo v Društvenem domu, kjer je bila prirejena verska akademija, vršili so se pozdravi zastopnic, govori, ki so segli vsem do srca. Slehera izmed deklet je ponesla domov lepe spomine, nove načrte in smernice za življenje.

Sv. Križ pri Regaški Slatini. Regaška dekanija je v nedeljo dne 12. t. m. priredila veličastno manifestacijo. Lansko leto se je zavezala, da postavi na Donački gori jubilejni spomenik. Letos v početku avgusta se je pričela ta misel uresničevati. Delo napreduje in dne 12. t. m. je že bila blagoslovitev temeljnega kamna združena s štafetnim tekom od Sv. Križa na vrh Donačke gore. Pri štafeti je sodelovalo okoli 100 fantov rogaške dekanije in pokazalo svojo discipliniranost in točnost. Štafeta se je pričela pri nadžupnijski cerkvi Sv. Križa točno ob osmih. Prvi tekač je dobil pušico z nabiralnimi polami in ta pušica je romala iz roke v roko, od fanta do fanta skozi Rogatec, nato po pobočju gore in bila že v 50 minutah na vrhu pred temeljnim kamnom. Gotovo je to zelo hitro, če pomislimo, da meri celotna proga nad 15 km, od tega pa je okoli 5 km strmega hriba. Obenem je to edinstvena štafeta te vrste in je zanjo vladalo veliko zanimanje. Po končani štafeti je č. g. Sunčič L., provizor od Sv. Križa, glavni vodja vsega dela za spomenik, blagoslovil temeljni kamen ter se v lepem nagovoru fantom zahvalil za požrtvovalnost in jih navdušil za nadaljno delo. Vostner Polde pa je prinesel in prečital pozdrave KA iz Maribora. Fantje tekači so se

nato udeležili sv. maše pri Sv. Donatu, nakar so dobili okrepčilo. Gotovo je bila ta manifestacija velik korak v napredku graditve spomenika in je v vseh, ki so tek ter slovesnosti organizovali, povečala dobro voljo ter veselje do pomoči. Fantje tekači so si okrepili veselje do kulukanja za spomenik in upamo, da ga ne bodo izgubili. Dal Pog, da bi spomenik kmalu zagledali!

Sv. Križ — Donačka gora. Dan 12. avgusta bo za rogaško dekanijo zgodovinski dan za dolgo dolgo bodočnost. Ta dan se je blagoslovil temeljni kamen na Donački gori za spomenik Kristusu Kralju ali 1900letni jubilejni spomenik Kristusovega trpljenja in vstajenja. Na mestu, kjer je baje stal v keltski dobi poganski tempelj boginje Herte in potem v rimski dobi spet tempelj boga Mitre, je stala cerkva sv. Donata, katero je pa ravno pred 200 leti strela porušila, razkopavajo vrli fantje pod nadzorstvom č. g. Sunčiča stare ruševine in pripravljajo temelj novi zgradbi. Med mnogimi vogelnimi kamni, dobro ohranjenimi ploščami od tlaka pred 200 leti stoječe cerkve so izbrali največji vogelnik za temelj nameravanemu spomeniku. Poldrugi teden so že delali fantje kot kulukarji z vsem veseljem in navdušenjem, da jih je bilo kar veselje gledati in končno so se še odločili, da hočejo po štafetnem teku prinesiti pušico z imeni vseh darovalcev in nabiralcev od cerkve Sv. Križa, odkoder se je tudi ta misel, postaviti križ na Donački gori, porodila, pa tja gor po strmini gore do temeljnega kamna. V teku komaj enega tedna so organizirali štafeto. Še komaj eno leto je od tega, kar se je porodila misel, postaviti jubilejni spomenik. V teku tega leta je prav razveseljiv zaključek. Vse župnije v dekaniji tekmujejo, katere bo več spravila skupaj v nabiralni sklad. Če pomislimo, da zbirajo pri svoji revščini po 50 par od osebe do osebe, kar je opaziti predvsem v župniji Sv. Roka od Sotli, mora človeka res do srca ganiti. Je to res dar uboge vdove, ljubezni do Zveličarja in iz razumevanja velpomembnosti tega spomenika darujejo tudi zadnjo paro. Prebivalstvo rogaške dekanije je zelo revno in je zgraditev krasnega spomenika združena z velikimi stroški, najbolj glede materiala, ker ni nobenega dovoza in

do morali vse nositi v pol ure visoko strmino, zato se obračamo do vseh, ki imajo količkanje razumevanja in pravega verskega čuta, da po svoji moči sodelujejo pri nabiralni akciji. Posebno vrli fantje in dekleta, vi se potrudite in nabirajte za spomenik! Mnogi ste že gotovo videli načrt v 6. številki »Našega doma«, ali pa že mogoče nekateri poznate »Vrh« »Ob solnčnem vzhodu«, katero je napisal pesnik in pisatelj Silvín Sardenko ter jo posvetil gradnji spomenika. Pišite po te knjižice, naročite jih po več deset komadov in jih razpečajte po svojih župnijah, in že samo s tem boste storili veliko. Naročate lahko pri č. g. Sunčiču, župnem upravitelju Sv. Križa pri Regaški Slatini, ali pri Cirilovi tiskarni v Mariboru, dobite pa jih tudi pri vseh drugih kat. knjigarnah. Ena knjižica stane samo 5 Din. Fantje in dekleta, izkažite se in sprejmite razpečavanje teh knjižic. Tudi dopisne karte z načrtom spomenika so izšle in se dobijo na zgoraj navedenih naslovih, stanejo po 1 Din. Kar boste storili, boste storili v čast božjo, v slavo in zahvalo svojemu Odrešeniku, pa tudi sebi in domovini slovenski v ponos. Spomenik bo viden daleč naokrog, po celih Slovenskih goricah tja do madžarske meje, bo viden tja preko Maribora, Pohorja, Pece, Urške gore do bratov Korošcev, tja preko Save in daleč dol po Hrvaškem. Vsak, ki bo količkanje storil v svrhu postavitve tega spomenika, bo lahko potem s svetim zadovoljstvom se oziral nanj. Večji sklad se bo nabral, tem veličastnejši in lepši bo spomenik!

Videm ob Savi. Katoliško slovensko prosvetno društvo v Vidmu ob Savi priredi v nedeljo dne 26. avgusta ob 20. uri zvečer na prostem pred cerkvijo igro »Slehernik«. Veličasten srednjeveški misterij bode proizvajalo nad 50 oseb. Zlasti pri glavnih vlogah sodelujejo najboljše moči. Vi vsi, ki še vas ni okužil strupen dihanje modernega življenja, ki še imate smisel za vse to, kar je lepo in dobro, iskreno pozdravljeni ta dan v prijaznem Vidmu ob Savi! Prometna sredstva so na razpolago. Predprodaja vstopnic se vrši v trgovini Vahčić.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Prihodnjo nedeljo dne 26. avgusta priredi gornjegrajsko pevsko okrožje svoj okrožni pevski koncert. Nastopi šest pevskih zborov, najprvo posame-

nad krokodili doseže vrhunec, ko nastopi suha doba in pribežijo poprej tolikanj »rabežljive zveri« v zadnje luže, se zarijejo v blato in so kakor bi bile na pol mrtve. Tedaj planejo nad nje pastirji s težkimi železnimi drogi. Začne se poboj teh škodljivcev v množinah. Kjerkoli naletijo na v blatu dremajočega krokodila, mu razbijejo lobanjo. Tej moriji prisostvujejo navadno lastniki čred. Računajo, da pokončajo pastirji vsako suho dobo najmanj 6000 odraslih krokodilov. Pobita krokodilska trupla bi razširjala strahovit smrad po otoku, a to nevarnost preženejo jačrebi mrharji, ki priletijo v celih jatah in obhajajo glasne gostije pri krokodiljem mesu.

Kljub temu uspehi pokolja med krokodili niso bogznaj kako veliki. Toliko živali le ubeži, se skrije, preživetari za nje nevarni čas in začne v deževju svoje uničevalno delo med govedo.

Treba še pomisliti, da se krokodili naglo množijo. Začetkom suhega časa zleže samica po 260 jajc, jih skrije kam pod listje in prepusti valjenje solnčnim žarkom.

Tudi jajca uničujejo pastirji in se prirejajo na otoku cele ekspedicije, ki stikajo za krokodi-

lovimi gnezdišči. Krokodilovo gnezdo je lahko izslediti. Pred izvalitvijo dela krokodilček v jajcu tak ropot, da ga je daleč čuti. To trkanje opozarja zatiralce, kje so skrita jajca tolikanj škodljivega in nevarnega bodočega požeruha. Celo to se dogaja, da v vroči dobi stari krokodili radi pomanjkanja prehrane lažijo za »astnimi« jajci in jih požrejo v skrajni sili zelo mnogo.

Vsa razna uničevalna sredstva so nezadostna, da bi krokodiljo nevarnost zaježila, kaj še le povsem odstranila!

Po ugotovitvi dejanskega stanja so se spustili moji tovariši po drugih luknjah po vrveh v krokodilovo jamo in so se prepričali na svoje preizkušene oči, da so bile njih domneve pravilne. Lepega dne so bo pognalo celo ogromno gnezdo v morje in plavalo proti obali Mehike, da se porazdeli na posamezne reke in ojači z mladiči že itak neznosno kajmansko šibo božjo.

Dalje sledi.

Širite „Slov. gospodarja“!

tako da bi znašalo število ubitih okrog 12 milijonov. Vojna je trajala skupaj 1550 dni, torej je bilo vsak dan 7742 mrtvih. Vsako uro je na frontah umrlo 323 ljudi, dnevno je bilo ranjenih 13.095 ali 545 na uro. Bivši ameriški predsednik Hoover je gospodarsko škodo cenil na 400 milijard dolarjev.

Vsi brušeni dijamanti iz celega sveta bi imeli prostor v zaboju, ki bi bil dolg 2.44 m, širok 1.83 m in visok 91 cm.

Na eno tono pride 10.000 slanikov.

Največ potresov je ob ščipu.